

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

Cap. I. Præjudicium Generale in gratiam Secundi Ordinis in Diöcesanâ
Synodo Autoritatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

plar, illudque legi. Extant adhuc Canones, qui, quamvis convocari Synodum prospiciant, finemque, ob quem habenda est, exponant; de solis tamen documentis, convocatis ab Episcopo dandis, loquuntur hi omnes Canones, & his similes continent testimonia *negativa* contra Secundi Ordinis in Dioecæsana Synodo auctoritatem, & de solo fine, propter quem habita fuit Synodus, agunt.

Hæc omnia testimonia nihil contra auctoritatem de qua agitur concludunt, & sunt, ut ita dicam, imperfecta, cum mentionem duntaxat, faciant de una parte rerum quæ fiunt, aut in eâ fieri debent.

Quantum verò ad *Positiva* testimonia, duplicis sunt generis. Alia clarè innunt talem & talem exercuisse potestatem, in Dioecæsana Synodo, Secundum Ordinem. Istius generis, inter alia, ea sunt, quæ pronuntiant, Statuta Secundi Ordinis consensu, aut de consilio facta fuisse. Alia duntaxat insinuant, Secundum Ordinem participem fuisse eorum, quæ à Synodo facta sunt. Talia sunt ea; quæ ostendunt Synodos Dioecæsanas habitas fuisse veluti Concilia; sive illis tribuendo Concilii nomen, aut præcipuam Conciliorum prærogativam, nempe Spiritus Sancti opem; sive statuendo eas bis per annum celebrandas forè secundum Cånones, qui id de Conciliis Provincialibus definierant; sive statuendo unumquemque per Procuratorem adesse teneri, quando ipse adesse non poterat; sive poenas infligendo iis, qui adesse negligerent; sive mentionem faciendo de Appellationibus, quæ ad ipsam Synodum deferrentur, sive nos certos faciendo in eâ reos judicari, omnesque delatas controversias dirimi; sive prohibendo, ne quis antè finem Synodorum, sine licentia discederet; sive insinuando à Synodis Statuta fieri; denique, sive præcipiendo, Synodum per plures dies duraturam, vel fidem faciendo, quasdam Synodos per plures dies continuatas fuisse. Inter secundi hujus generis positiva testimonia, nonnulla sunt, de quibus forsàn aliqua proponi posset difficultas; scilicet, an de Synodo Dioecæsana, an de Concilio Provinciali, agant hæc testimonia.

Quod modò dictum est, hoc in Monito, est veluti ordo, quem sequi statuimus in iis, quæ dicturi sumus, de Secundi Ordinis auctoritate in Dioecæsana Synodo agentes. A præjudicio ordiemur, de quo sermo habitus fuit, utpotè maximè apto ad ea, quæ hanc materiam spectant, in certum ordinem dirigenda.

DE SECUNDI ORDINIS IN DIOECESANA SYNODO AUCTORITATE, Dissertatio.

CAPUT PRIMUM.

PRÆJUDICIUM GENERALE in gratiam SECUNDI ORDINIS in Dioecæsana Synodo AUCTORITATIS.

Multa sunt facta indubitata ex quibus Generale præjudicium deduci potest, in gratiam auctoritatis, Secundi Ordinis in Dioecæsana Synodo.

Primum repetitur ex eo, quòd, in omnibus Conventibus, in quibus tractari solent ea, quæ congregatos Homines spectant, ut abusu emendatio, vitiorum correctio, quæ Corpori dedecus afferunt, Statuta necessaria huic fini dirimendæ Controversiæ ad Synodum delatæ, fieri solent, & hi homines aliquo modo sunt participes eorum, quæ fiunt in iis, quæ has res spectant: quod potest reduci vel ad vocem *Decretoriam*, vel ad vocem *Consultativam*. Hujus rei tot extant testimonia, quot sunt ejusmodi Conventus, Tales sunt 1. Conciliorum Convocationes. 2. Capitulum Regularium, sive Generalium, sive Provincialium, sive Conventualium. 3. Capitulum Sæcularium Canoniorum, & aliarum Ecclesiasticarum Societatum. 4. Universitatum. 5. Facultatum Universitatum. Porrò: Synodus Dioecæsana est totius Cleri Dioecæsani congregatio, quæ semper habita est ad corrigendos mores, emendandos abusus, in quâ vulgò facta sunt Statuta, in quâ sæpè de litibus Civilibus judicatum est, vel Capitalibus, in quâ demùm frequenter actum est de rebus Communibus toti Clero Dioecæsano, ut de Episcopi in Clerum Juribus, & vicissim De Cleri in Episcopum prærogativis honorificis, vel præminentibus.

Sic, vel hi qui Synodo Dioecæsana interfuerunt, jure, & ut membra, aliqua voce aut Decretoria, aut Consultativa, gavisi erunt; aut dicendum est, eos pejoris fuisse conditionis, quàm eos, qui tenentur interesse vel minimis Conventibus suprâ recentis.

Non minus constat Synodum Dioecesanam bis per annum habitam fuisse: elapsis sæculis eandem Synodum tunc tribus vel quatuor Diebus continuari: Dioeceses tantæ fuisse longitudinis, ut ad eam convenire non possent Parochi sine longâ absentia, sive ratio haberetur dierum adventui & reditui necessariorum, sive dierum, per quos habebatur Synodus. Denique non minus liquet huic itineri maximas impensas necessarias fuisse, multumque nocere non solum longo itinere defatigatis Pastoribus, sed & Fidelibus, qui absentibus Parochis per multos dies absque Sacramentis è vivis discedere poterant.

His observatis, vix credi potest hoc tempore Synodum Dioecesanam unicè convocari propter res, quæ agi possent sine ulla auctoritate, ex eorum parte, qui ad eam convocabantur; quod tamen evenisset, si in Synodo data duntaxat fuissent Concilia, data, vel generales vel speciales Monitiones, lecta Statuta jam facta; de Ministerio Sacro ratio reddita. Hæc enim, & alia similia, absque Synodo peragi potuissent, Litteris ab Episcopo ad Rectores missis, aut Epistolis uniuscujusque Episcopi, Parochis scriptis; & quando id agi debuisset modo minus congruo sine Synodo, quàm in Synodo, utilitas, quæ ex Synodi celebratione percipi poterat, tanta non fuisset, ut ipsi cedere debuissent & defatigatio & impensa & mala, quæ ex Pastoris absentia Fidelibus evenire poterant.

CAPUT II.

ALIA GENERALIS probatio SECUNDI ORDINIS, in Dioecæsana Synodo, auctoritatis, deducta ex plerorumque Ecclesia Sæcularum praxi universâ.

Mens hinc non est invictè statuere, ferè semper, & ubique habitas fuisse Synodos Dioecæsanas; sed indicare loca ea, quibus hujus facti probationes depromi possunt, & inde inferre, Secundum Ordinem in Dioecæsana Synodo auctoritate gaudere debere. Hæc autem probationes leguntur, in Conciliorum Canonibus, in Synodorum Statutis, & Auctoritatibus aliundè desumptis: quæ omnia in decursu operis tractabuntur. Hæc autem testimonia evidenter astruunt, Secundum Ordinem aliquam, in Dioecæsana Synodo;